

realistische we-  
lijke religie ge-  
volkskarakter

ntbinding in het  
en daarbij niet.  
de nieuwe  
met het socia-  
ker afmetingen  
ne predikanten,  
alistische partij  
Vooral in het  
scherper getee-  
excessen drijft,  
dienstbaar ge-  
het socialistisch  
een en bundel  
C. Schermer-  
Niedorp, onder  
den Christus?  
r, waarvan een  
van Santpoort,

it dit mijn groot  
geen preeken. In  
od en over geloof  
sdanig gesproken  
ze te beschouwen  
espraken tot op  
g van ons men-  
geplaat in eene  
ben aan de ge-  
vende liefde van  
woord voorkomt  
vergeving, gebed,  
een preeken. En  
le in zulke spijs  
li. In uren van  
n dan deuzelke,  
op de eeuwigheid  
op den heilstaaf

preken met  
worden, kan

t zonder belang.  
onaire arbeiders'  
eken zullen grij-  
je of zelfs naar  
reken van een  
orden en nu kan  
en, dat zij een  
oefenen. Want  
zullen gesterkt  
het ééne noodige  
t naar de komst  
in wetelooze;  
Kewijze, tot de  
dat het gansch  
repen: "Wees  
— dat de Kerk,  
n priestermond",  
et; dat Jesus de  
is geweest; dat  
v zijn; dat de  
veel praten, en

de vindt men  
ook velen, wier  
aan voor het  
moderne stand-  
heeft onlangs  
ek, zij het dan  
i, aan het mo-  
ezegd. En ook  
en soms tonen  
noderen verre  
a klinken. Zoo  
nrecht in het  
dat het verzet  
erne prediking,  
t geheel onge-  
lij volgen laat:

de rits, waarop  
durven noemen  
chouwen, terwijl  
n, dat ook ons  
door de sonde  
en rein geweten  
een andere rits

wij dit citaat  
ting verre van  
denkelijks", wat  
is een toespe-  
dingen, van  
erband „het ge-  
stellen met eiks  
den eerste de-  
van en inzicht  
nien richting ver-  
nien als Hoekstra  
niet? En het  
rots noodig in  
een allerbeden-  
die wij be-  
menschen en zijn  
ij oude moder-  
natie was van  
geveven van  
Voor ons sou-  
b de ontwikke-  
delijk leven in  
i wij nog eens:  
eren — mogen  
v. Papendrecht  
— eens duidelijk  
gemeente" mee-

men gelijk.  
recht schreef,  
dernisme aan-  
chening, maar  
ht-Christelijke  
elen.  
idelbergischen

dat het oude  
en tijd heeft  
verdwijning

oming splitst  
r van de ééne  
ing vervloeft,

terwijl de andere terugkeert naar het ver-  
worpen supranaturalisme.

Moge deze laatste richting het leeren ver-  
staan, dat de rotsgrond, noodig in leven en  
sterven, alleen te vinden is in het onwan-  
kelbare, eeuwigblijvende Woord van God.

## Man en paard.

De heer J. Kuiper, hoofd der Christelijke  
School te St. Jacobi-parochie, heeft zich  
gestoort aan onze uitdrukking, dat aan  
de bron waaruit het bericht, kwam, dat een  
onzer doctoren in de Theologie tot de Her-  
vormde Kerk wilde overgaan, niet te veel  
waarde mocht gehecht worden.

Volgens hem berust het bericht wel op  
waarheid en werd het volstrekt niet met  
kwade bedoeling voor de Gereformeerde  
Kerken in de wereld gezonden.

We willen het laatste gaarne aannemen,  
maar de heer Kuiper zelf zal gevoelen, dat  
wat in zijn oog een deugd is, in de ogen  
der Gereformeerde Kerken een schande kan  
wezen, en dat hij door niet man en paard  
te noemen, op al onze doctoren in de theolo-  
gie een verachtmaking heeft geworpen,  
die en voor hen en voor onze Kerken zeer  
on aangenaam is geweest.

Eerlijkheid en ridderlijkheid eischen dan  
ook, dat de heer Kuiper den betrokken  
persoon noemt, opdat deze publiek zich  
verantwoord kan. Doet hij dit niet,  
dan heeft hij aan zichzelf te wijten, dat  
men dit bericht onder de apocryphe boeken  
rekent.

Laat ons hieraan mogen toevoegen, dat  
we met onze opmerking omtrent de bron,  
waaruit dat bericht kwam, geenszins be-  
doelden den heer Kuiper als een leugenaar  
tegen beter weten in aan de kaak te stellen.

We gelooven gaarne dat de heer Kuiper  
subjectief volkomen ter goeder trouw is.  
Maar we hebben voor ons zelf afdoende  
redenen om te gelooven, dat de subjectieve  
voorstelling van den heer Kuiper zich in dit  
geval niet dekt met de objectieve realiteit.  
Indien de heer Kuiper onze redactie vol-  
doende schriftelijke bewijzen wil zenden  
van hetgeen hij heeft medegedeeld, dan  
zullen we terstond bereid zijn om publiek  
ongelijk te erkennen.

## Merkwaardige cijfers.

Ook cijfers kunnen welsprekend zijn.  
Volgens de officiële rapporten ter Haag-  
sche Synode ingediend door de heeren  
Okken, Creutzberg en De Vries was de  
toestand in de Hervormde kerk aldus:

De ontvangsten der diakonien, waren te samen  
/4351.771,70/5; de uitgaven /3.694.632.51/5.  
Aan legaten was ontvangen de som van  
/519.096.761/5. Door toepassing van art. 22  
van het Regl. voor de diakonien was aan de  
kerkvoogdijen geleend /50.894.55 in 23 ge-  
meenten, en door toepassing van art. 30 van  
datzelfde reglement geschonken aan de kerk-  
voogdijen /18.705 in 40 gemeenten. In 908  
gemeenten werd gedurende 4 kwartalen, in 63  
gemeenten gedurende 3 kwartalen, in 409 ge-  
meenten gedurende 2 kwartalen slechts geate-  
chiseerd. Het aantal godsdienstonderwijzers be-  
draagt 157, de godsdienstonderwijzeressen daar-  
onder begrepen. Het aantal catechisanten was  
289.904 (Gelderland 45.163; Z.-Holland 68.639;  
N.-Holland 31.148; Zeeland 16.785; Utrecht  
17.785; Friesland 20.239; Overijssel 26.689;  
Groningen 25.520; N.-Brabant met Limburg  
7.531; Drenthe 13.585; Waalsche kerk 818).  
Het aantal aangenomenen was 25.470.

Dat der gedoopten: in Gelderland 8178, Z.-  
Holland 19895, N.-Holland 7991, Zeeland 3132,  
Utrecht 3836, Friesland 2671, Overijssel 5386,  
Groningen 3265, Noord-Brabant met Limburg  
1455, Drenthe 3192, totaal 59.003, tegen 59.964  
voor drie jaren. In 803 Gemeenten wordt de  
kerkraad rechtstreeks of door een kiescollege  
gekozen; in 164 Gemeenten kiest de kerkeraad  
zichzelf. Totaal 1367 Gemeenten. Te Meerkerk  
is dit unicum op te merken, dat ouderlingen  
en diakonen door den kerkeraad, de predikant  
daarentegen door alle mandiaten en beede-  
lingen wordt gekozen. Ook verdient zeer de aan-  
dacht, dat in ééne Gemeente, van 700 zielen,  
sedert 1888 bijna niet gedoopt, en in een an-  
dere in de laatste jaren in het geheel geen H.  
Avondmaal was gevierd. In 123 gemeenten werd  
slechts ééns, in 333 gemeenten 2 maal, in 126  
gemeenten 3 maal, in 739 gemeenten 4 maal het  
H. Avondmaal gevierd. — 612 personen ver-  
lieten, 598 kwamen tot de Nederlandsche Her-  
vormde Kerk.

Deze resümé, die we aan de Gerefor-  
meerde kerk ontleenen, is in menig opzicht  
niet van belang ontbloot.

Wat in de eerste plaats de aandacht  
trekt, is, dat de diakonien *ses ton* meer  
ontvangen dan uitgegeven hebben. Op een  
bedrag van ruim 4 miljoen geen kleinig-  
heid. Wie bedenkt, hoe schraal de beoel-  
ding is, vooral in de groote steden, hoe veel  
armoede en ellende geleden wordt in me-  
nige streek van ons vaderland, en hoe wel-  
nig de Hervormde kerk doet om die armoede  
te lenigen, staat er versteld over, dat de  
diakonie desniettemin zes ton per  
jaar overhoudt.

Het bedrag der inkomsten, bijna 4½ mil-  
joen gulden, is zeer zeker hoog. Rekenen  
men toch, dat de Hervormde kerk ongeveer  
2½ miljoen leden telt, dan is dit bijna  
2 gulden per hoofd en per jaar. Intusschen  
mag niet vergeten worden, dat verreweg  
het overgrote deel derzer inkomsten niet  
aan de kerkelijke collecten, maar aan de  
renten van de kapitalen door onze vaders  
nagelaten, te danken is. De cijfers ontbre-  
ken, om hiervan een juiste berekening te  
maken; maar wie nagaat hoeveel de diakonie  
te Amsterdam b.v. van het Grootboek trekt,  
en hoe luttel het bedrag is, dat daartegen-  
over uit de collecten komt, zal de offer-  
vaardigheid zeker niet te hoog schatten van  
een kerk, waartoe de rijksten des lands be-  
hooren.

Ook de statistiek over de geestelijke toe-  
standen geeft geen hoge gedachte. In bijna

de helft der gemeenten wordt slechts gedu-  
rende een half jaar gecatechiseerd. Het aan-  
tal catechisanten is vooral in Noord-Holland  
zeer gering. Het aantal gedoopten slonk  
vergeleken met vóór drie jaren, niettegen-  
staande de bevolking toenam. En het ergste  
is wel, dat er gemeenten zijn van 700 zielen,  
waar bijna niet gedoopt en in jaren  
geen avondmaal meer gehouden is.

Toch is, volgens de Hoedemakersaansche  
fictie, zulk een kerk, waar geen doop en geen  
avondmaal meer plaats vindt, en een modern  
predikant socialistische preeken houdt, de  
ware Christelijke kerk en de Gereformeerde  
kerk een scheurkerk.

Fictie en werkelijkheid vloeken hier tegen  
elkaar.

## Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. Houtzagers, en in harte-  
lijken dank ontvangen van den heer A. S. Leijh  
te Aardenburg uit de collecte f. 1; van J. v. d.  
B. postwissel groot f. 2.50, postmerk Aarlan-  
derveen.

Namens het Bestuur,  
D. HULLEMAN,  
Kootwijk.  
Penningmeester.

## Nit de Pers.

Da. Gispén, wiens vijftigjarig jubileum als  
predikant, niet alleen door de kerk onzer  
hoofdstad, maar door heel ons land met  
vreugde en dank aan God, voor de rijke gave  
in dezen trouwen dienaar aan zijn kerk in  
Nederland geschonken, gevierd werd, gaf bij  
die gelegenheid een predikatie uit: *Van de  
geestelijkenheden des Heeren*.

Wat Ds. Gispén hier omtrent zijn eigen  
levenloopt in verband met de geschiedenis der  
kerken verhaalt, is te belangrijk om het onzer  
lezers niet mee te deelen. Na eerst getekend  
te hebben, hoe de scheiding tot stand kwam,  
en met welke bewaren ze had te kampen,  
gaat Ds. Gispén aldus voort:

In dien tijd en onder die omstandigheden heb  
ik mijne jeugd doorgebracht. Toen ik den jong-  
steleijst bereikt had, voelde ik mij het meest  
aangetrokken tot de Gereformeerde gemeente onder  
het Kruis. Ik zocht en verkreeg daar toelating  
tot het H. Avondmaal. In dien kring waren er  
wier aandacht op mij zich vestigde, en die in mij  
iets meenden te ontdekken, dat mij geschikt maakte  
voor het predikambt. Toen mij de vraag voorge-  
legd werd of ik daar ook lust toe had, kon ik  
niet anders dan met een onduidelijk ja ant-  
woorden. Hoe was 't ééne wat ik van het leven  
begeerde: God te mogen dienen in de verkond-  
ging van de vrije genade, te mogen getuigen van  
de goedertierenheden des Heeren. Maar de mid-  
delen tot wetenschappelijke voorbereiding ontbrak  
geheel. Toch besloot men voor te gaan, en  
het bekende artikel 8 van de Dotsche Kerken  
ordering op mij te mogen toepassen.

Er was intusschen reeds groote verandering in  
omstandigheden gekomen. De behoudende dank-  
beelden; uit dien tijd van Koning Willem I, werden  
geandwoord door vrijinnigeren vervangen, roodde de  
gemeenten onder het Kruis konden bestaan zonder  
erkenning van overheidswege. En toen het revo-  
lutionair, het jaar 1848, was aangebroken, kreeg  
ook Nederland een nieuwe Grondwet, waarin vol-  
komen vrijheid van openbare godsdienstbepaling  
werd gewaarborgd. Bij de troonsbestijging van  
Koning Willem III, in 1849, werden alle bepalingen  
van het Koninklijk Besluit van 1836, met het  
oog op de Afgescheiden gemeenten opgeheven, en  
de wet van September 1853 streelde al de kerkge-  
nootschappen wettelijk gelijk.

Vijftig jaar lang is nu mijn leven en lot aan  
dat der Kerken verbonden geweest, en in onder-  
scheidene gewichtige betrekkingen heb ik haar  
mogen dienen. Met het oog op alles wat voorbij  
is, is de nagelaten indruk geen andere, dan dat  
de Heere alleen groot is, en alles opwekt om te  
zingen van de goedertierenheden des Heeren.

Ook buiten de scheiding heeft de Geest des  
Heeren in den loop van deze vijftig jaren nog  
krachtig gewerkt tot geloof en bekeering, en Hij  
heeft mannen verwekt in wie het profetische  
woord naverke: twist tegen vaders moeder!  
en die de genade ontvingen om voor waarheid  
en recht pal te staan. En onder hen mannen van  
diepe vaste overtuiging; groote, wetenschappelijke  
kracht en buitengewone talenten; mannen, die  
huns' ziel hadden overgegeven voor het heil van  
Gods kerk. Gij allen herinnert u de uitkomst van  
den strijd voor de leer en de rechten der Gere-  
formeerde Kerk binnen het genootschap jarenlang  
gestreden: Het jaar 1886 hebben de meesten onzer  
doorleefd, en velen leven er nog die een werkzaam  
aandeel in het Conflict van die dagen gehad  
hebben. Vervolgelingen, als in de eerste helft der  
eeuw, hadden toen niet plaats. Ook werden de  
kerken, die de organisatie van 1816 verwierpen,  
niet gedwongen afstand te doen van den naam,  
goederen en rechten der Gereformeerde kerken.

Maar de kerkbesturen zetten de ambtsdragers af  
en verklaarden het lidmaatschap vervallen, en de  
rechtelijke macht ontzegde elken eisch aan de  
aldus gewonnenen, roodde de mannen van '86  
even maakt aan den dijk kwamen te staan als  
de mannen van '34. Doch ook al dat onrecht  
heeft niet kunnen verhinderen dat het woord des  
Heeren zijn loop had. Kerken en scholen verdu-  
belden, en allerwege traden bekwaam, meestal  
jeugdige, leeraars op, met het onveranderlijk  
euew Evangelie. Ook dat alles heeft moeten  
medewerken om onder ons het profetische woord  
te vervullen: De Heere heeft Zijn grondvest;  
opdat de bedrukten zijns volks daar een toevlucht  
zouden hebben.

En nu heb ik niet alleen den dag mogen be-  
leven, dat de mannen van '34 en '86 elkaar terug-  
vonden, maar het is mij ook gegeven ambtelijk  
daartoe te mogen medewerken.

Aanvankelijk stond Ds. Gispén tegenover  
deze poging om de beide kerkengroepen te  
verenigen wat schuchter, maar later mocht hij  
er zich van harte in verblijden.

Toen de neiging openbaar werd om de kerken  
van '34 en '86, die wij geworden waren van de  
synodale organisatie van 1816, te verenigen en  
samen te smelten, stond ik er, in den beginne,  
schuchter tegenover. Ik kon daartoe, in den eer-  
sten tijd, niet van harte medewerken. En dat niet  
omdat ik die eenheid niet oprecht eijk begeerde;  
maar hoe scheiding en dolantie in een hooger  
begrip te verenigen waren, ging mijn beperkt  
bevattingvermogen te boven. Doch toen voort-  
durende samensprekingen met hooggeachte broe-  
ders en een juist inzicht in de beginselen,  
waaruit beide kerkengroepen leefden, mij over-  
tuigden, niet alleen van de mogelijkheid, maar  
ook van de noodzakelijkheid der vereniging, op  
grond van de gemeenschappelijke belijdenis en de  
daaruit voortvloeiende kerkregeling, was ook mijn  
streven op vereniging en samensmelting gericht.

Nu zal ik vergeten dien gedenkwaardigen  
17den Juni van het jaar 1895, toen, in deze zeld-  
ke kerk, de handen van de voormerz der beide  
synodes elkaar omklemden, als symbol van  
de eenheid der Gereformeerde kerken in Nederland,  
en wij te niet mochten doen hetgeen eens kinds  
was. En al is mijn toen uitgesproken wensch en

bede: «dat wij zoo saamgevoeld en saamgesmolten  
mochten wezen, dat niemand de breuk der saam-  
gesmolten deelen meer zien kon», niet ganschelijk  
vervuld in geheel het land; de kerk van Amster-  
dam heeft toch dien zegen genoten. Sinds 1898  
kennen wij hier geen A of B meer. Wij kennen  
slechts broeders en zusters, van eenzelfde huis,  
van één geloof, van één doop, van één hoop  
onzer beroeping. Op mijn ouden dag geniet ik  
nu het onuitspreklijk heerlijk voorrecht de ééne  
Gereformeerde kerk, in de hoofdstad des lands,  
te mogen dienen. Toen ik, nu juist 25 jaar geleden,  
de bediening des woords in de toenmaals Chris-  
telijke Gereformeerde gemeente te dezer stede  
aanvaardde, deed ik het met vrees en beven.  
Had men mij toen voorspeld de dingen die ge-  
schieden zouden, mijn aangeboeren zwaarmoedigheid  
sou mij ongelukkig het hoofd hebben doen schud-  
den. Maar God verbaast ons door zijne groote  
daden, om ons te doen gevoelen hoe klein wij  
zijn. Verlegen sta ik hier thans vanwege alles  
wat ik, in de kwart eeuw, hier met de gemeente  
doorleefd heb, verlegen vanwege al de liefde en  
toegenegenheid die ik al die jaren hier heb ge-  
noten en, in de laatste jaren, en niet het minst  
in de laatste dagen, van de nu verenigde kerk  
heb ondervonden. Het is mij behoefte, geliefde  
gemeente, hiervoor openlijk mijn dank uit te  
spreken.

Voor dat goede woord brengen we den  
nator van Amsterdam's predikanten onzen  
dank.

## Officiële Berichten.

Onder de candidaten der Vrije Universiteit  
vergaften we een vorig maal te vermelden:  
F. W. Grosheide, Kerkstraat 12, Amsterdam.

Het moderamen van de laatste gehoudene  
particuliere Synode der Gereformeerde kerken  
in Noord-Brabant en Limburg brengt ter ken-  
nis van de kerken in de provincien Groningen,  
Drenthe, Overijssel en Gelderland, dat Ds. H. J.  
Binnema, van Tilburg, binnen enkele weken de  
gelegenheid heeft te vinden, om hier en daar  
in genoemde provincien op te treden, ten einde  
mededeelingen te doen aangaande den arbeid  
der evangelisatie te Tilburg, Rosendaal, Eind-  
hoven, Venlo, Roermond, Maastricht enz.

Men mag stellig verwachten, dat Ds. Binnema  
een getrouwe, maar ook indrukwekkende schil-  
dering zal geven van den geestelijken nood,  
waarin deze steden en de omliggende plaatsen  
verkeeren, benevens ook van het gevaar, dat de  
verstrooide Gereformeerden omringt, waar zij  
dikwijls, vele uren in den outrek, geen zuivere  
prediking kunnen hooren, en sommigen, helaas,  
in den stroom van het ongelooft verzuken of in  
Rome's handen geraken.

We twijfelen ook niet of, zoo men deze din-  
gen maar hoort, de beuzen zullen opgaan,  
om onzen gewichtigen arbeid ook financieel te  
steunen. Trouwens, hiervoor kennen wij de be-  
reidwilligheid van ouds. Steeds en allerwege  
gevoeld men, van welk groot belang onze arbeid  
is voor de uitbreiding van Gods koninkrijk in  
het zuiden van ons vaderland.

Met allen aandrang verzoeken we nog, dat de  
kerkeraden, indien eenigzins mogelijk, onzen  
broeder ter wille mogen zijn op tijden, die hij  
hun voorstellen zal, daar het anders bijna on-  
mogelijk is, zulk een reisplan te vormen.

Moge bovenal 't Heeren gunst onzen broeder  
vergezellen!

Het moderamen der Part. Syn.

W. BOSCH, Praeses.  
J. M. MULDER, Assessor.  
J. V. HARRINGEN KEN, iud. Scriba.  
L. G. GORIS, iud. Scriba.

## Centr. Past. Conferentie.

Nogmaals herinneren we er aan, dat bogen-  
gevoelde Conferentie aanstaanden Donderdag  
27 Sept. D. V. zal gehouden worden in de  
Geref. kerk aan de Langegracht te Amersfoort  
en te 10 uur zal aanvangen.

Bezoekers die per snelferren denken te komen  
en aan het station uitstappen, warden aange-  
raden van den tram gebruik te maken; die  
komen met localtreinen zullen wel doen, wan-  
neer zij aan de halte Kleine Koppel uitstappen.  
Gelegenheid om te dineren zal na afloop  
der Conferentie in het Hotel Smalders van  
Osch tegen f. 1.50 per persoon gegeven worden,  
indien aan den Hotelhouder des voorn. voor  
11 uur kennis wordt gegeven, dat men van de  
gelegenheid wil gebruik maken.

Namens het Comité  
J. VONK, Secr.

Maassluis 19 Sept. '06

Kort verslag van de vergadering der  
Classe Utrecht, gehouden op 5  
September 1906.

Namens de roepende Kerk opent Ds. Fern-  
hout de vergadering, laat zingen Ps. 68:14,  
leest Ps. 99, en gaat voor in het gebed.

Het onderzoek der Credentiebrieven wordt  
opgedragen aan de Dienaren des Woords Klaar-  
hamer en Buitenhuis. Ds. Buitenhuis rapporte-  
ert, dat alle Kerken regelmatig vertegenwoordig-  
dij zijn.

Monifort vaardigde een diaken af. Aan deze  
Br. wordt kenstern verleend.

Het Moderamen wordt aangesteld als volgt:  
Ds. Verhoef Praeses, Ds. Ruys Assessor, Ds.  
Wisse Scriba.

Op verzoek van den Praeses doet de Scriba  
voorzitting van de notulen der vorige Vergadering.  
Deze worden goedgekeurd.

Op verzoek van den Praeses doet Ds. Bui-  
tenhuis voorlezing van de notulen der Classe  
Drenthe.

Deze worden goedgekeurd.

De Praeses stelt voor een commissie te be-  
noemen, die in de namiddagszitting een voor-  
dracht der Classe aanbiede in zake de Depu-  
tatschappen sub punt 7. Aangewezen worden  
Ds. Fernhout, Ds. Buitenhuis en Ouderling J. D.  
K. O., en naar Art. 5 der Classikale Regelingen.

Aan de Kerk van Driebergen wordt, op ver-  
zoek der afgevaardigden, advies gegeven.

De Praeses sluit de morgenvergadering en ver-  
zoekt Ds. Breukelaar voor te gaan in dank-  
zegging en gebed.

De Praeses heropent, na de pauze, de ver-  
gadering en gaat voor in den gebede.

Aan de orde komt het verzoek van de Kerk  
van De Bilt om loomaking van Ds. A. v. B.  
De vergadering oordeelt echter, dat vóór 't ver-  
schijnen van den fatalen termijn voor de relatie  
van Ds. v. B. tot de Kerk van De Bilt, dit  
verzoek niet kan worden behandeld.

Ingekomen is een bericht uit de Classis Al-  
merk van de schorsing van een Diacon.

De vacature diensten worden geregeld als  
volgt:

Vleuten, Sept. Ds. Buitenhuis; Benschop, Oc-  
tober Ds. van Velzen en November Ds. Bouma,  
Zuilen, October Ds. Jaspers.

De Deputaten voor den Classikale Zending-  
dag rapporteeren, dat voor de Zending werd

gecollecteerd f. 115.18; de uitgaven bedroegen  
f. 75.50; zoodat het batig saldo bedraagt in  
f. 39.68. Voorts kwamen vier bijzondere giften  
voor den medischen dienst: één van 60,—,  
twee van f. 2,— en een van 25 Ct., die werden  
afgedragen aan 't Zeister Comité.

Aan Deputaten voor den Zendingdag, wier  
rekening wordt nagelien en in orde bevonden,  
wordt dank gezegd en hun opgedragen, de vol-  
gende classieke vergadering te dienen van con-  
sultatie en advies omtrent de middelen tot  
verlevendiging van de belangstelling in den  
Classikalen Zendingdag.

Deputaten ter Provinciale Synode brengen  
rapport uit. De Praeses zegt hen dank voor hun  
arbeid.

Voor 1907 worden benoemd:

Tot Quaeator Br. G. J. van Arkel; tot Actua-  
rius Ds. J. Breukelaar; Secundus Ds. G.  
Wisse; tot Archivarius Ds. P. J. W. Klaarhamer  
en Ds. H. Buitenhuis; Secundus Ds. K. Fern-  
hout en Ds. J. Verhoef; voor vacature- en be-  
zwaardiensten Ds. H. Buitenhuis; Secundus Ds. P.  
J. W. Klaarhamer en Ds. W. Verhoef; Secundus  
Ds. H. Buitenhuis en Ds. A. Brouwer; voor hulp-  
beh. Kerken Ds. H. Buitenhuis, Secundus Ds.  
T. Bouma; voor bijdragen voor de Zending Ds.  
W. Schock; voor coll. Theol. Fac. der V. U.  
en Theol. School Ds. W. Verhoef; voor Em.  
Pred. Wed. en Weezen Ds. J. Breukelaar en  
ouderling Fokking te Utrecht.

Voor samenwerking in de zending met de  
Kerk van Utrecht Ds. A. Brouwer; Secundus  
Ouderling J. van Zanten te Zeist.

Voor vermeerdering der inkomsten van de  
Theol. School Ouderling H. van Zetten te Doorn;  
tot Consulnt voor plotseling vacant wordende  
Kerken Ds. Fernhout.

De Quota in de classieke onkosten blijken  
gestort te zijn; de Kerken van IJsselstein en  
Zeist mochten nog de collecte voor de Theol.  
School houden.

Bij de rondvraag vestigt Ds. Fernhout de  
aandacht op het advies van de Generale Synode  
inzake de verplichting der Kerken naar art.  
13 K. O.

Kerkvisitatoren blijken in deze vigilant te zijn.  
Het Persverslag wordt gelezen en vastgesteld.  
De Praeses verzoekt Ds. Jaspers, voor te gaan  
in dankzegging en gebed, en sluit daarna de  
vergadering.

Op last der Classis.  
Ds. A. BROUWER.

## Buitenland.

ITALIE. Scheiding van kerk en Staat.  
In Frankrijk heeft de staat den band die de  
kerk aan de Overheid bond, doorgesneden, niet  
om de kerk hare vrijheid te laten, maar om de  
Roomsche kerk te onderdrukken.

De beweging, die in Frankrijk leidde tot het  
verbreken van den band die kerk en staat ver-  
bond, is overgeslagen naar Italië.

De bisschop van Cremona, Bonomelli, heeft  
onlangs een herderlijken brief over „scheiding  
van kerk en staat“ de wereld ingezonden,  
waardoor de Roomsche wereld in Italië een  
schok kreeg, die nog lang gevoeld worden zal.  
De paus heeft dien brief van Cremona veroor-  
deeld; en dit was wel te denken, want hij  
drucht tegen hetgeen hij in zijn jongste ency-  
cliek schreef, in. Maar het kon wel zijn, dat  
men in Italië het denkbeeld van den grooten  
staatsman Cavour: „een vrije kerk in een vrijen  
staat“, ging toepassen. De toestand van hulpe-  
loosheid, waarin de Roomsche kerk in vele  
deelen van Frankrijk verkeert, nu zij haar die-  
naars niet meer door den staat bezoldigd ziet,  
moest er toe brengen met eigen hand en band  
te verbreken, vóórdat de Overheid daartoe  
overgaat.

Rusland. Uit de Oostzee-provin-  
cien.  
In de Oostzee-provincien heerschen vreeselijke  
toestanden. Het sociaal democratische revolu-  
tionaire comité zond den getrouwen Lutherischen  
predikant proost Zimmermann een doodvonnis  
te huis; den 1sten September werd hij met  
zijn vrouw laaghartig vermoord! Maar dit heeft  
men toch gewonnen, dat de Lutherische kerk  
zich kan ontwikkelen zonder door de regering  
voortdurend te worden vervolgd. Het is wel  
waar, dat in plaats van de verdrukende Rus-  
sische overheid nu het woest geweld gekomen is  
in revolutionaire benden, die Godsdienstoef-  
ningen verstoren en de leeraars mishandelen, ja  
dooden, maar er bestaat hoop dat aan dit woeden  
weldra een einde komen zal.

Inmiddels is het ook uit met de pogingen  
der Russische regering om de bevolking der  
Oostzee-provincien, meerendeels van Duitsehe  
natoen afteit, door middel van de Russische volks-  
school Russisch te maken. De eene Duitsehe  
school na de andere werd gesloten; trouwens  
duurt het streven om de bevolking door middel  
van Russische scholen te russificeeren, reeds  
tachtig jaren lang. Dit is nu voorbij. De Csaar  
heeft zijn politiek in de Oostzee-provincien  
moeten veranderen.

Nu vernijst weer de eene Duitsehe school na  
de andere. Niet alleen werd een Gymnasium  
voor de Duitsehe Lijfjandische ridderschap ge-  
sticht, maar ook andere scholen waar in het  
Duitsch onderwezen wordt, werden geopend.  
Ook in Estland wil men hetzelfde gaan doen;  
doch van de Letten hoort men niets, hetgeen  
alleen te verklaren is uit het feit, dat de revo-  
lutionaire roovertenden er nog zoo huishouden  
dat aan de werken des vredes niet kan gedacht  
worden. Zij die ware vaderlanders mogen ge-  
noemd worden, trachten het opkomend geslacht  
in de eerste plaats door goede Christelijke  
scholen, waar in de Duitsehe taal onderwezen  
wordt, in anderen geest op te voeden dan in de  
laatste jaren het geval geweest is.

Het is toch juist te wijten aan de onder-  
wijzers, die de Russische schooloverheid aan de  
Oostzee provincien opdrong, dat de jeugd  
zoo bedorven is. Dat daarin geen overdring-  
schuilt, bewijzen de volgende statistieke gegevens.  
Volgens bladen der Letten zijn wegens deel-  
neming aan revolutionaire woelingen 23 onder-  
wijzers doodgeschoten, 5 opgehangen, 72 aan  
den lijve getuchtigd, 118 hebben zich door de  
vlucht aan de welverdiende straf ont-  
trokken, 15 zijn uit hun ambt ontslagen, 13  
werden verplaatst, enz.

Het is ook in de Oostzee provincien ge-  
bleken, dat als men wind zaait, storm wordt  
geogst.

Mochten er weldra betere dagen voor Rus-  
land en de Oostzee provincien aanbreken. Wij  
hebben hiervoor wel hoop. Niettegenstaande de  
in de Oostzee provincien heerscheende toestanden  
doet het weldadig aan te vernemen, dat van  
25 April 1905, toen de Csaar een manifest uit-  
vaardigde waarbij aan zijn volk geloofsvrijheid  
werd toegekend, tot het einde van Juli van dat

jaar ongeveer 4000 personen van de Russische  
Staatskerk tot de Lutherse Kerk zijn overge-  
gaan. Wij houden het er voor,